

De lente loeit weer

LESBRIEF VOOR DE LEERKRACHT - GROEP 3/4

In deze lesbrief staan vijf lessen die u kunt gebruiken binnen het thema de boerderij, zuivel, koeien of de lente.

Les 1: Het leven op de boerderij
Les 2: Waar zorgt welk dier voor
Les 3: Lentebloemen
Les 4: Een collage maken over koeien
Les 5: Sterk met zuivel
Extra taalactiviteit: een woordzoeker maken van boerderijwoorden

Op de website staat ook een aantal activiteiten die goed te combineren zijn met de lessen als introductie of als afsluiting of als *energizers* tussendoor.

De activiteiten zijn:

- Raad het geluid
- Spel, sleep het plaatje naar het juiste woord
- De lettermachine
- Filmpjes van Vraag het de boer

Bij de onderstaande lessen horen werkbladen, die u ook in dit document na de lesbeschrijvingen kunt vinden.

De lessen

Les 1: Het leven op de boerderij

Doel van de les

- De leerlingen maken kennis met een boerderij als een boerenbedrijf, een melkveehouderij.
- De leerlingen verruimen hun woordenschat met woorden/ begrippen van de boerderij.
- De leerlingen zien welke dieren op de boerderij wonen en wat de boer doet (voeren, stallen schoonmaken en melken)
- De leerlingen maken kennis met boer Ebbelaar van melkveehouderij De Corneliahoeve.

Voorbereiding

- Print het werkblad *Trek een lijn van het plaatje naar het goede woord* (of het hele werkboekje) uit voor de leerlingen.
- Zet de pagina van *De lente loeit weer* klaar op het digibord.

De les

Warming-up oefening: (± 5 min)

U beeldt zelf een woord of een begrip van de boerderij uit. De kinderen moeten raden wat u uitbeeldt. Zo voelen de kinderen de sfeer van het spel. Leg het spel uit en vertel de spelregels.

Introductie: (±10-15 min)

Houd een kort kringgesprek over de boerderij als introductie.

- Wie is er weleens op een boerderij geweest?
- Wat is een boerderij?
- Welke verschillende boerderijen zijn er? (kinderboerderij, melkveehouderij, varkensboerderij, agrarisch bedrijf)
- Wat voor dieren leven er?
- Wat doet een boer?
- Wat vind je leuk aan een boerderij? Wat minder leuk?

Kern: (± 15 min)

Bekijk de video op de pagina van *De lente loeit weer*. De verschillende dieren op de boerderij komen aan bod en de boer laat zien hoe hij een koe met de hand melkt en hoe een koe machinaal wordt gemolken.

Bespreek vervolgens met de leerlingen wat ze gezien hebben. Welke dieren heb je gezien? Wat weet je nog van de koeien? Wat was er bijzonder bij de schapen? Wat vertelde boer bij het kippenhok?

Daarna kunnen de leerlingen werkblad *Trek een lijn van het plaatje naar het goede woord* maken. De leerlingen trekken een lijn van de afbeelding naar het juiste woord.

Afsluiting: (± 5 min)

Speel het spel *Raad het geluid* op de pagina van *De lente loeit weer*. De ontknoping van het geluid staat er naast. Raden de leerlingen het goed? Doe een paar geluiden als ze het snel raden. In totaal zijn er ongeveer 20 geluiden.

Les 2: Waar zorgt welk dier voor

Doel van de les

- De leerlingen leren de verschillende functies van dieren.
- De leerlingen leren hoeveel melk een koe geeft.
- De leerlingen leren wat er van melk gemaakt kan worden
- De leerlingen leren dat schapen en geiten ook melk geven en daar kaas van gemaakt kan worden.

Voorbereiding

Print werkblad *Waar zorgt welk dier voor?* voor de leerlingen.

Bekijk alvast de paar korte filmpjes bij *Vraag het de boer*, zoals

- Hoeveel melk is er nodig voor zo'n grote ronde kaas?
- Wat is het verschil tussen koeienkaas en geitenkaas?
- Hoeveel melk geeft een koe per dag?
- Hoeveel melk geeft een schaap en een geit?
- Lusten koeien melk?

Deze fragmenten duren ongeveer een minuutje per vraag. Na het bekijken van het eerste fragment, verschijnt er een overzicht met vragen waaruit u kunt kiezen.

- Klein speelgoeddiertje afkomstig van de boerderij
- Blinddoek
- Neem een paar kazen mee naar school: kaas van de koe (jonge kaas en oude kaas), geitenkaas en schapenkaas.

De les

Warming-up oefening: (± 5 min)

Stop de dief!

Alle kinderen zitten in een kring. Eén kind (de boer) zit in het midden van de kring en is geblinddoekt. Onder de stoel van de boer staat een klein speelgoeddiertje. De leerkracht wijst een van de kinderen uit de kring aan. Dit kind moet proberen om het speelgoeddiertje te stelen. De boer moet proberen de dief te stoppen door hem af te tikken. Is dit gelukt dan wordt de "dief" de boer.

Inleiding: (± 10 min)

Begin de les met het laten zien van de kazen die u mee heeft gebracht. Wie weet wat voor kazen dit zijn?

Wie eet er weleens kaas? Wie weet waar kaas vandaan komt? Waar wordt het van gemaakt?

Kaas wordt gemaakt van melk van de koe. Maar zijn er meer dieren die melk kunnen geven? Kan van die melk ook kaas gemaakt worden? Welke leerlingen eten weleens geitenkaas? Hoe ziet die kaas eruit?

Kern: (± 15 min)

Bekijk dan de fragmenten bij *Vraag het de Boer* over kaas.

Leerlingen kunnen het werkblad *Waar zorgt welk dier voor?* maken. Een koe geeft melk en indirect kaas, een geit ook en een schaap ook. De kip zorgt voor eieren en een hond is vaak op een boerderij voor de bewaking.

De hond komt niet naar voren in de video, maar waarschijnlijk spreekt het voor zich.

Afsluiting: (± 5 min)

Laat nog een paar geluiden bij *Raad het geluid* horen.

Leerlingen kunnen ook zelfstandig het spel *Zoek het geluid bij het plaatje* spelen. Ze zien een afbeelding en horen vier woorden. Vervolgens moeten ze het plaatje naar het goede woord slepen.

Les 3: Lentebloemen

Doel van de les

- De leerlingen leren hoe een bloem uit een bol groeit.
- De leerlingen leren de namen van de lentebloemen: tulpen, narcissen, hyacinten en krokussen.
- De leerlingen leren goed voor hun eigen plantje te zorgen.

Voorbereiding

- Neem een paar lentebloemen mee, het liefst als compleet plantje in de aarde.
- Neem daarnaast ook een paar losse bollen mee van bijvoorbeeld een narcis. Een bol van een ui kan ook gebruikt worden.
- Neem voor iedereen een bloembol en een klein bakje met aarde mee. Het is leuk als het verschillende bloembollen zijn, zodat leerlingen goed de namen van de verschillende bloemen leren.
- Neem materiaal mee om een naamkaartje te maken (bijvoorbeeld een cocktailprikkertje, zodat het in de aarde gestoken kan worden).
- Print werkblad *Lentebloemen* en werkblad *Hoe groeit mijn plantje?* voor de leerlingen.

De les

Warming-up oefening: (± 5 min)

Opengaan bloem

Alle kinderen gaan staan, met genoeg ruimte om zich heen om met hun armen heen en weer te kunnen zwaaien. Laat de kinderen zichzelf zo lang mogelijk maken, armen hoog de lucht in en op de tenen staan. Laat ze heel langzaam met hun armen omhoog gaan alsof ze een bloem zijn die opengaat.

Introductie: (± 10 min)

Laat de bloemen zien die u heeft meegebracht. Wie weet de namen van de bloemen?

Kern: (± 30 min)

Leg aan de leerlingen uit dat het allemaal lentebloemen zijn en dat deze bloemen uit een bol komen die in het najaar in de grond is gestopt. Laat vervolgens een bol zien en snij deze open.

In de bol zitten verschillende schillen laagjes, die heten 'rokken'. In het binnenste zit de kiem, daar groeit de bloem uit. Eerst de steel, daarna de bloem.

Ieder kind krijgt vervolgens een bakje met aarde en een bloembol naar keuze. Op het bakje komt een sticker met hun naam of een cocktailprikker met hun naam als vlaggetje, die in de aarde gestoken kan worden.

Het vullen van de bakjes met aarde en bloembollen is met mooi weer ook handig om buiten op het schoolplein te doen. De leerlingen mogen hun plantje in de vensterbank zetten.

Afsluiting: (± 5 min)

Spreek met de leerlingen af hoe ze de plantjes moeten verzorgen. De narcissen mogen iedere dag water krijgen, hyacinten hebben iets minder water nodig. Een koele lichte plek is belangrijk. Laat ze daarnaast iedere dag hun groeioverzicht bijhouden.

De leerlingen zullen ongetwijfeld erg verrast zijn wanneer ze 's morgens de klas in komen en hun plantje is opgekomen!

Les 4: Collage maken over de boerderij

Doel van de les

- De leerlingen kunnen verschillende afbeeldingen bedenken en vinden die met de boerderij te maken hebben.
- De leerlingen weten de afbeeldingen op een leuke, creatieve manier te rangschikken.

Vorbereiding

- Verzamel veel tijdschriften, vooral natuurbladen en krantjes van de supermarkt.
- Vraag de leerlingen of ze tijdschriften en folders mee willen nemen en vertel dat het doel is om plaatjes te vinden die te maken hebben met de boerderij.

De les

Warming-up oefening: (± 5 min)

Koeien- en kippendans

Verdeel de kinderen in twee groepen. De ene groep doet de koeiendans, de andere kinderen fladderen als kippen door het klaslokaal. Na een paar minuten wissel je de groep.

Collage maken: (± 55 min)

Besprek met de leerlingen naar wat voor plaatjes ze op zoek gaan. Wat heeft er met de boerderij te maken? Naar welke dieren ga je op zoek? Welke producten hebben met de boerderij te maken?

In welk tijdschrift zou je de meeste plaatjes kunnen vinden? Hoe kun je nog meer aan plaatjes komen? Zelf tekeningetjes erbij maken is natuurlijk ook een prima oplossing! Daarnaast kun je kleurenprintjes maken van afbeeldingen die je vindt op Wikipedia of de afbeeldingenpagina van Google.

Wanneer de leerlingen alle plaatjes hebben verzameld, rangschikken zij deze op een leuke, mooie manier. Voorwaarde voor een goede collage is dat je weinig wit van het papier ziet. Hoe meer plaatjes, hoe beter!

Tip

- Gebruik een niet te groot vel papier en laat de leerlingen samenwerken.

Les 5: Sterk met zuivel

Doel van de les

- De leerlingen worden zich bewust dat bewegen gezond is.
- De leerlingen kunnen benoemen welke voeding gezond voor je is.
- De leerlingen kunnen benoemen waarom zuivelproducten gezond voor je zijn.

Voorbereiding

- Neem verschillende gezonde producten mee: zoals melk, yoghurt, kaas, appel, banaan, tomaat.
- Bekijk alvast het fragment 'Wat is er zo gezond aan melk?' bij het onderdeel *Vraag het de boer*.
- Print werkblad 'Gezonde maaltijden' voor de leerlingen.
- Kleine bal

De les

Warming-up oefening: (± 5 min)

De boerderij

Laat alle kinderen in een kring staan. Leg uit dat wanneer je de bal krijgt, dat je een woord dat te maken heeft met de boerderij moet noemen. Denk aan woorden als; koeien, melk, vee, boer, zuivel, kaas etc. De bal mag niet gegooid worden naar een kind dat de bal al heeft gehad. Probeer zoveel mogelijk woorden te bedenken.

Introductie: (±10 min)

Voer een kringgesprek met de kinderen over bewegen en sport.

- Wie speelt er na schooltijd vaak buiten? Waarom speel je graag buiten? Welke spelletjes doe je dan graag?
- Wie zit er op een sport? Op welke sport zit je?
- Wat is er goed/leuk aan bewegen of sporten?

Besprek met de kinderen dat bewegen en sporten heel leuk is (je maakt veel plezier met andere kinderen), maar ook heel gezond. Vraag aan de kinderen of ze weten waarom sporten zo gezond voor je is.

Kern (± 20 min):

Vraag aan de leerlingen wat je lichaam nodig heeft om goed te kunnen bewegen en sporten. Hier heeft je lichaam voedsel voor nodig.

Maak de vergelijking met een auto en benzine. Een auto heeft benzine nodig om te kunnen rijden, zonder benzine staat de auto stil. Wij hebben eten en drinken nodig, zodat we genoeg energie hebben om te kunnen bewegen/sporten.

Vraag aan de leerlingen of al het eten en drinken gezond voor je is.

Vertel de leerlingen dat je steeds eten en drinken laat zien en dat zij moeten aangeven of dit gezond of ongezond is.

- Vertel de leerlingen dat we starten met eten en drinken wat van de boerderij afkomt. Laat de kinderen verschillende zuivelproducten zien (melk, yoghurt, kaas). Vraag aan de kinderen wie deze of andere zuivelproducten thuis wel eens eet. Welke zijn dat? En wanneer eet je die? Vraag aan de kinderen of deze producten gezond of ongezond zijn.
- Bekijk het fragment over waarom melk gezond is bij *Vraag het de Boer*. Vertel de leerlingen dat zuivelproducten gezonde producten zijn.
- Leg de leerlingen uit waarom zuivel zo gezond voor je is. Er zit calcium in. Hier krijg je sterke botten van. Ook zit er eiwit in, wat o.a. goed is voor je spieren, zeker na het sporten. Eiwitten zijn de 'bouwsteentjes' waarmee je spieren worden opgebouwd.
- Vraag de leerlingen waarom het zo belangrijk is dat je goed voor je botten en je spieren zorgt. Je hebt je botten en spieren nodig om te kunnen bewegen. Je botten (skelet) is de basis van je lichaam. Deze moet sterk blijven om je lichaam overeind te houden. Door gezonde spieren kan je je lichaam bewegen.

- Soms zijn kinderen allergisch voor melk. Zijn er leerlingen in de klas die dit zijn? Leg de leerlingen uit wat er gebeurt in je lichaam als je allergisch bent voor melk. Je lichaam is dan in de war en denkt dat de melk een slecht product is (je afweersysteem reageert). Hierdoor krijg je een allergische reactie. Vertel de leerlingen dat sommige kinderen ook over een allergie heen groeien.
- Laat de leerlingen groente en fruit zien. Is dit gezond voor je?
- Vertel de leerlingen dat dit ook gezonde producten zijn. Hier zitten vitamines en mineralen in, die je helpen om te groeien en zorgen ervoor dat je niet ziek wordt.
- Vraag aan de leerlingen welke producten ongezond zijn. Laat de leerlingen enkele voorbeelden noemen (chips, koek, snoep, enz.). In de ongezonde producten zit vaak veel suiker, waardoor je gaatjes krijgt en je dik kunt worden. Af en toe hier wat van eten kan dus geen kwaad, maar te veel is niet goed voor je.
- Vraag naar de ervaringen van de leerlingen met gezond eten. Wie heeft er als 10-uurtje een gezonde snack mee? Noem eventueel voorbeelden van een gezonde snack, bijvoorbeeld een beker melk met een appel, plakjes komkommer, bakje yoghurt of een boterham met kaas.

Afsluiting (± 15 min):

De leerlingen maken allemaal het werkblad over gezonde voeding. Zij bedenken voor het ontbijt of lunch en voor het 10-uurtje op school een gezonde maaltijd. In deze gezonde maaltijd verwerken zij in ieder geval een zuivelproduct en groente/fruit. Laat de leerlingen hun gezonde maaltijden tekenen op het werkblad.

Laat in de nabespreking enkele kinderen vertellen wat zij hebben getekend. Welke zuivelproducten vinden de leerlingen het lekkerst? Welk fruit of welke groente is favoriet? Vraag aan de leerlingen wie dit ook in het dagelijks leven eet of van plan is om dit in de toekomst te gaan eten.

De lente loeit weer

Groep 3/4

Naam:

Werkblad: *Trek een lijn van het plaatje naar het goede woord*

kalf

lam

biks

tractor

paarden

kruiwagen

mest

stro

hooivork

melken

Werkblad: *Waar zorgt welk dier voor?*

Werkblad: *Lentebloemen*

Maar hoe heten ze ook alweer? Trek een lijn van de bloem naar de goede naam

sneeuwkllokje

hyacint

tulp

narcis

krokus

Werkblad: Hoe groeit mijn plantje?

Naam:

Mijn plantje is een (kies uit: narcis, tulp, hyacint, krokus, sneeuwkllokje)

De kleur van mijn plantje is:

	Dit zie ik	Hoe hoog is het plantje? (cm)
Dag 1		
Dag 2		
Dag 3		
Dag 4		
Dag 5		

Op welke dagen geef ik mijn plantje water?

.....

Waar staat je plantje in de klas? Is dat een zonnige plek?

.....

.....

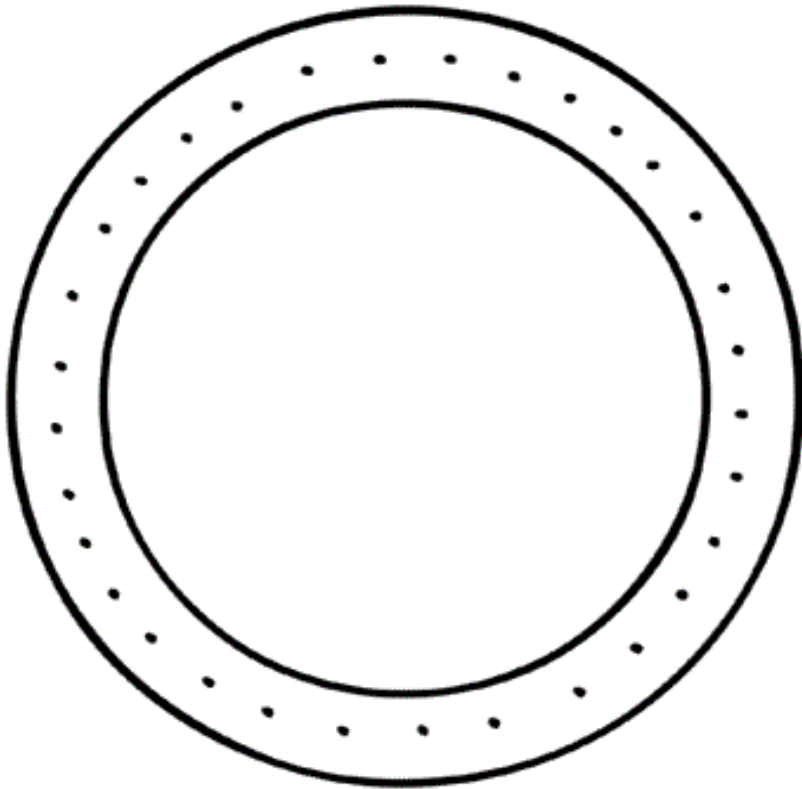
Hoeveel dagen heeft mijn plantje gebloeid:

.....

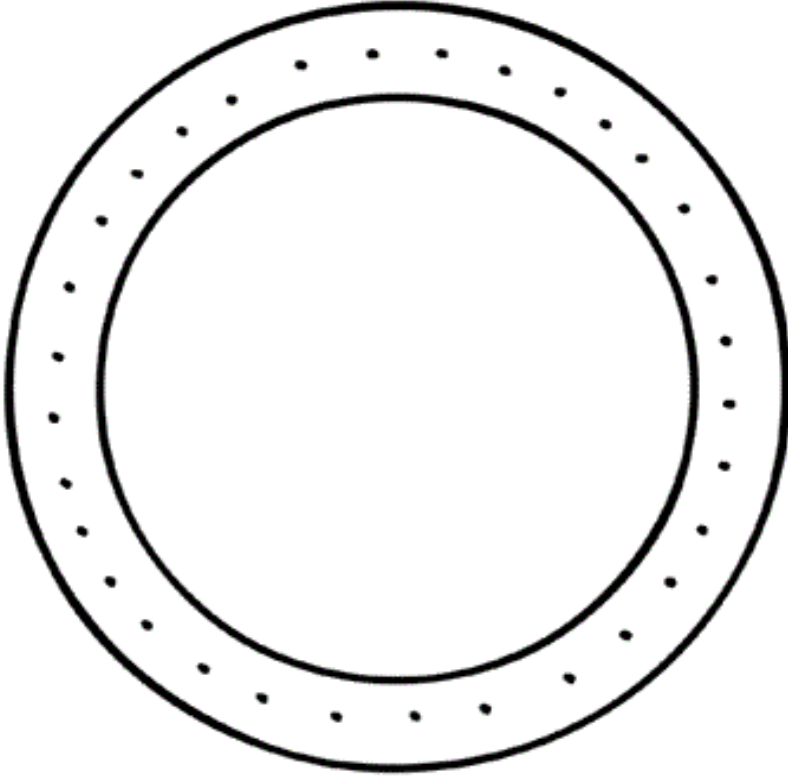
Gezonde maaltijden

Teken een gezonde maaltijd. Kies in ieder geval 1x een zuivelproduct en 1x groente of fruit.

Als ontbijt of lunch

Als 10-uurtje

Extra opdracht: Woordzoeker met boerderijwoorden

K	L	O	M	P	E	N	O	W	E	S
O	O	G	S	T	O	B	I	K	S	A
E	M	M	E	R	R	O	R	O	T	L
I	V	M	A	A	I	E	N	B	R	G
B	O	E	R	D	E	R	IJ	H	O	L
IJ	E	L	A	M	K	I	T	O	K	I
Z	R	K	A	A	S	N	N	O	B	U
M	E	L	K	F	A	B	R	I	E	K

Vind de 20 woorden:

1. Koe
2. Klompen
3. Boerderij
4. Melk
5. Boerin
6. Kaas
7. Maaien
8. Emmer
9. Kuilgras
10. Stro
11. Hooi
12. Melkfabriek
13. Oogst
14. Biks
15. Voer
16. Lam
17. Bok
18. Ei
19. Riek
20. Bij

Tip: Streep de woorden door, die je hebt gehad